

(/)

🏠 (/)

> Krig og terror - Militærvæsen - Den kolde krig (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Hverken ubesindig eller frygtsom

← [Forrige artikel \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/frygtens-logik\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/frygtens-logik)

Hverken ubesindig eller frygtsom

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 2057

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom)

[krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten

kan ses på [http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom)

[militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom)

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/hverken-ubesindig-eller-frygtsom&title=)

Søren Nørby

Hverken ubesindig eller frygtsom. Dramatiske beretninger fra Flådens historie

Turbine 2020. 412 sider. Illustreret. Pris 349,95 kr.

Af Kresten Søe

Et kalejdoskopisk snit gennem flådehistorien

Bogens titel er admiral Niels Juels motto: "Nec temere, nec timide" (på latin). Niels Juel tegnede sig under Den skånske Krig i Slaget ved Stevns for en af marinens største sejre, og hans motto blev stående som ledetråd for hans mange efterfølgende officerer i den danske flåde.

Bogens 11 kapitler handler om flådens virke og opgaver fra 1700-tallet op til i dag fra kampen mod algeriske korsarer i Middelhavet, bataljer mod pirater i Vestindien og Englænderkrigene frem til De slesvigske krige, 1. verdenskrig og gennem Besættelsen op til i dag. Her sluttes cirklen ved Afrikas Horn igen med indsats mod pirater ombord på støtteskibet Esbern Snare i 2011.

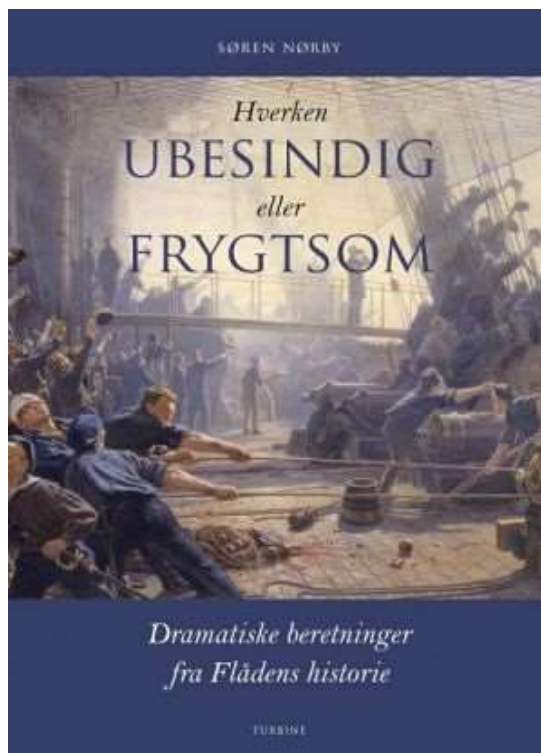
De enkelte kapitler er afsluttede historiske episoder og udgør tilsammen et kalejdoskopisk snit gennem flådehistorien. Der gives her gennem bogens godt 400 sider både indsigt i mandskabets vilkår i hverdag og i kamp, mens kuglerne synger, kanonerne brager og blodet flyder blandt mandskabet på dækket, i riggen eller maskinrummet. Ligeledes præsenteres læseren for skibschefernes ensomme men ofte afgørende rolle som beslutningstager i afgørelser, der kunne betyde liv eller død for ham selv og hans besætning.

Grundigt arbejde ud fra et væld af historiske kilder

Den lange liste over kilder og de mange noter sidst i bogen vidner om et grundigt forarbejde. Bogen er derudover indbydende udstyret med 200 atmosfæremættede fotos, kort, malerier og portrætter. Heriblandt også med en del særdeles interessante ikke tidligere offentliggjorte illustrationer fx fotos fra tysk side af Luftwaffes angreb på artilleriskibet Niels Juel 29. August 1943.

Nørby bruger også kilderne med fx øjenvidneskildringer til at give kolorit direkte indfældet i fremstillingen. Men selv om forarbejdet her som overalt er al ære værd, så falder Nørby - især i de første og ældste flådehistoriske kapitler - for fristelsen til at medtage for meget frem for selv at konkludere og sammenfatte. Et moment, som primært spiller ind i kapitlerne om Kampen mod Middelhavets Barbareske stater og kapitlet med fægtningerne mod sørøverne ved St. Croix, der her ofte fremstår for detaljemættede til rigtigt at fænge.

Men specielt i kapitlerne om den nyere flådehistorie er Nørby i sit es. Pennen flyder let omkring fx Ubåden Dykkerens forlis, Angrebet på Niels Juel i Isefjorden, fregatten Peders Skrams hovsa-missil i 1982 og flådens indsats ved Afrikas Horn. På samme måde bringes et nyt nuanceret syn på katastrofen ved Eckernförde 1849, hvor Nørby takket være sin udbyggede historiske ramme bringer nyt i forhold til den tidligere ofte meget forenkede beretninger, der stiller nederlaget i et for flåden amatøragtigt lys.

I det hele taget er bogens styrke – udover et letlæseligt sprog - Nørbys evne til gang på gang at forenkle og anskueliggøre sammenhængene og den samtidige historiske ramme for læseren.

Enkelte fejl og unøjagtigheder

Enkelte detaljer modsiges af andre kilder fx <https://www.navalhistory.dk>. Fx omkring ubåden Dykkeren, hvor læseren indgives indtryk af, at ubådens blykøl blev kastet. Et par steder modsiger billedteksterne og brødteksten hinanden. Det var således nok næppe det senere opfundne stearinlys men snarere billedtekstens hede harpiks, der startede den fatale brand i fregatten Falster i 1763. På samme måde er betegnelsen Brig, under billedet fra 1917 af den tomastede tydeligvis skonnertriggede Vigilant, mindre flatterende i et maritimt værk.

Konklusion: et fint formidlet marinehistorisk værk

Men med det sagt, så skal disse få smuttere ikke overskygge, at Nørby langt overvejende har leveret en fin letlæselig præstation i en udgivelse, der hos den viderekommende interesserede bestemt kan friste til uddybende læsning. Derudover skal han have kredit for ikke bare at have valgt de mere velkendte marinehistoriske begivenheder, men i stedet har foretrukket at formidle flådens historie via nogle for mange mere ukendte aspekter og episoder.

Bedst fremstår - foruden de sidste fire kapitler - Slaget ved Sjællands Odde, Fiaskoen ved Eckernförde og Slaget ved Helgoland, som alle også leverer et fint periodehistorisk overblik.

Dertil skal forfatteren have ros for både den anskuelige måde, han overalt forklarer fx søkrigstaktik og samspillet og opgaverne for de forskellige skibstyper undervejs. Hertil kommer som nævnt også arbejdet med at fremskaffe bogens omfattende illustrationsmateriale.

Søren Nørby har flere udmærkede marinehistoriske værker bag sig. Nye titler afventes også herfra med interesse.

[Historie-online.dk, den 30. september 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/frygtens-logik>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

DYK - NÅR I KAN

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaervaesen-vaben-den-kolde-krig/dyk-naar-i-kan>)

DEN KOLDE KRIG 1945-91

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/danmark-og-europa-efter-1945/den-kolde-krig-1945-91>)

